ಅವರು ಕೊನೆಯ ಪಕ್ಷ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಕೆಲಸಮಾಡಲೇ ಬೇಕೆಂಬ ಒಂದು ನಿರ್ಬಂಧವನ್ನು ಹಾಕಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು.—ಆ ನಿರ್ಬಂಧವನ್ನು ಎಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಹಾಕಲಾಗಿದೆ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರು.—ಈ ವರ್ಷದಿಂದ ಹಾಕಲಾಗಿದೆ.

Lands given for cultivation under Grow More Food Scheme in 1950-51.

Q.—38. **Sri M. V. KRISHNAPPA** (Kolar District—General).—

Will the Government be pleased to state :—

(*a*) the number of acres of land given for cultivation under "Grow More Food" scheme in 1950-51 ;

(*b*) whether they contemplate to sanction the land brought under cultivation according to this scheme permanently to the holders wherever the five years' period has been over ?

A.—**The Hon'ble Sri H. SIDDAIYA** (Minister for Revenue and Excise).—

(*a*)

	A.	*Gts.*	*A.*	*Gts.*
	15,190	29		
Wet	...		1,688	38
Dry	...		13,501	31

(*b*) Yes ; if the lessee has abided by the conditions of grant, and if there are no other objections.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರು.—ಹೆಚ್ಚು ಆಹಾರ ಬೆಳೆಸಬೇಕೆಂಬ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸಾಗುವಳಿಮಾಡಲು ಇಂಥವರಿಗೇ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟುಗಳೇನಾದರೂ ಇವೆಯೆ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರು.—ಇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರು.—ಅವುಗಳನ್ನು ಆಯಾ ಹಿಡುವಳಿದಾರರಿಗೇ ಖಾಯಂಆಗಿ ಕೊಡತಕ್ಕ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ "ತಕರಾರುಗಳಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ" ಅವರಿಗೇ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತದೆಂದು ತಾವು ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಅಂಥಾ ತಕರಾರುಗಳು ಯಾರು ಮಾಡುವುದು?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರು.—ಭೂಮಿ ಇರತಕ್ಕದ್ದು ಕಮ್ಮಿಯಾಗಿದ್ದು, ಕೇಳತಕ್ಕ ಜನರು ಜಾಸ್ತಿಇದ್ದಾಗ ಮತ್ತು ಇತರ ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ನಾನಾ ರೀತಿಯ ತಕರಾರುಗಳು ಉಂಟಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಖಚಿತವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರು.—ಜಮೀನಿಲ್ಲದ ಜನರಿಗೆ ಮೊದಲು ಜಮೀನು ದೊರೆಯಬೇಕೆಂಬುದು ಸರ್ಕಾರದವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿಲ್ಲವೇ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರು.—ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರು.—ಅಂಥಾ ಜಮೀನಾದಾರರಲ್ಲದವರಿಗೆ ಜಮೀನನ್ನು ಖಾಯಂ ಮಾಡುವಕ್ಕಾಲಕ್ಕೆ, ಜಮೀನಾದಾರರಾಗಿರತಕ್ಕ ಖದೀಮರುಗಳು ಒಂದಲ್ಲಾ ಒಂದು ತಕರಾರನ್ನು ತಂದೇತರುತ್ತಾರೆ. ಆದಕಾರಣ ಅಂಥಾ ತಕರಾರುಗಳಿಗೆ ಆಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನಕೊಡದೆ ಯಾರ್ಯಾರು ಐದು ವರ್ಷಗಳಕಾಲ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಜಮೀನನ್ನು ಆಬಾದಿಗೆ ತಂದಿರುತ್ತಾರೋ ಅಂಥವರಿಗೇ ತಾವು ಒಂದು upset price ಗೆ ಆ ಜಮೀನು ದೊರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡುವಿರಾ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರು.—ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದೇ ಹಾಗೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರು.—ಹಾಗೆ ಐದು ವರ್ಷಗಳು ಕಳೆದ ತರುವಾಯ ಅವರಿಗೇ ಖಾಯಂ ಮಾಡದೆ ಇರುವ ನಿದರ್ಶನಗಳೇನಾದರೂ ಇವೆಯೇ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರು.—ಅಂಥಾವುಗಳಿರುವುದು ತೀರಾ ವಿರಳ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರು.—ಆ ರೀತಿ ಒಂದು upset priceಗೆ ಸಾಗುವಳೀದಾರನಿಗೆ ಜಮೀನು ದೊರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಒಂದು ಕಾನೂನು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆಯೇ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರು.—ಇದೆಲ್ಲಾ ಆಯಾ ಸಂದರ್ಭದ ಮೇಲೆ ಹೋಗ

(ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರು.) ತಕ್ಕದ್ದಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಒಂದು hard and fast rule ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರು.—ಕೆಲವುಕಡೆ ಪಟೇಲ್ ಶ್ಯಾನುಭೋಗರುಗಳು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೇ ತಾರದೆ ತಾವು ರೈತರ ಕಡೆಯಿಂದ ದುಡ್ಡನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಜಮೀನು ಸಾಗುವಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಅಂಶ ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರು.—ಇಲ್ಲ. ಹಾಗೇನಾದರೂ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಅದು ತಕ್ಸೀರಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎ. ಆಚಾರ್ಯರು (ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆ).—ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಯಾರು ಬೆಳೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅಂಥವರಿಗೆ ತಾನೆ ತಾವು ಆ ಜಮೀನನ್ನು ಖಾಯಂ ಮಾಡಬೇಕಾದುದು?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರು.—ಹೌದು. ಯಾವ ತಕರಾರೂ ಬಾರದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎ. ಆಚಾರ್ಯರು.—ಬಡವರಿಗೇ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ನಿಯಮ ಹೇಗೆ ಸರಿಹೋಗುತ್ತೆ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರು.—ಆ ನಿಯಮಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಆಗಲೇ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಖಚಿತವಾಗಿ ಏನನ್ನೂ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡರು (ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆ).—ಇಲ್ಲಿ ತಾವು ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಲಾಗಿರತಕ್ಕ ಒಟ್ಟು ತರಿ 1688 ಎಕರೆ 38 ಗುಂಟೆ ಮತ್ತು ಖುಷ್ಕಿ 13,501 ಎಕರೆ 31 ಗುಂಟೆ ಜಮೀನನ್ನು ಎಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರು.—ನೋಟೀಸ್.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಂ. ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರು (ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆ).—ಆದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಜನರು ಅಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಆಹಾರ ಬೆಳೆದಿದ್ದಾರೆ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರು.—ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಒಂದು ಎಕರೆಗೆ ಇಷ್ಟು ಎಂದು ದಾಮಾಷಾ ಪ್ರಕಾರ ಬೆಳೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಂ. ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರು.—ಎಷ್ಟು ಬೆಳೆದಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ಖಚಿತವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರು—ಹೋದವರ್ಷ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಮೊದಲನೆಯ ಸಲದ್ದು. ಅದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಷರತ್ತುಗಳಿವೆ. The very first year they must bring the land under cultivation.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಂ. ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರು.—ಹಾಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಜನರು ಆ ಜಮೀನುಗಳಲ್ಲಿ ತಾವು ಬೆಳೆಮಾಡದೆ ಅವನ್ನು ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ವಹಿಸುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೆ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರು.—ಅಂಥ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಕೆಲವು ಇರಬಹುದು. ಜೆನ್ನಾಗಿ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಕೆಲಸಮಾಡುವವರಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಿರಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಂ. ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರು.—ಹೆಚ್ಚು ಆಹಾರ ಬೆಳೆಯುವ ಯೋಜನೆ ಮೇರೆಗೆ ಜಮೀನನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಪರಭಾರೆ ಮಾಡಿರುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಅವಗಾಹನೆಗೆ ಬಂದಿದೆಯೇ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರು.—ಅಂಥ ಸಂದರ್ಭಗಳಿದ್ದರೆ ಆ ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡವರಿಗೆ ಖಾಯಂ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಮುದಿಯಪ್ಪನವರು (ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆ).—ಈ ಯೋಜನೆಮೇರೆಗೆ ಮಲೆನಾಡು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲೂ ಜಮೀನನ್ನು ಸಾಗುವಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆಯೆ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರು.—ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಮುದಿಯಪ್ಪನವರು.—ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಸಾಗಿಗೆ ಲಾಯಕ್ಕಾಗಬೇಕಾದರೆ ಖರ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಎಂಬುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೆ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರು.—ಆ ಉಪಪ್ರಶ್ನೆ ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಮುದಿಯಪ್ಪನವರು.—ಮಲೆನಾಡು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಗಿಡ ಹೆಚ್ಚು. ಅಂಥ ಜಾಗ

ದೆಲ್ಲಿ ಒಂದು ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಸಾಗು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆಯೆಂಬುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೆ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರು.—ಮರ ಕಡಿಯುವುದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಬೆಲೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡಿ ಹೆಚ್ಚು ಆಹಾರ ಬೆಳೆಯುವ ಯೋಜನೆ ಮೇರೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆ ತೆಗೆದರೆ ಐದು ವರ್ಷಗಳಾದಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ಖರೀದಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಮುದಿಯಪ್ಪನವರು.—ಹಾಗೆ ಮಾಡಿರುವ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ತಕರಾರುಗಳು ಬಂದಿಲ್ಲವೆ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರು.—ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಿವೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಮುದಿಯಪ್ಪನವರು:—ಹಾಗೆ ತಕರಾರು ಬಂದಮೇಲೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಆ ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಹರಾಜು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೆ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರು.—ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಆ ರೀತಿಯಾಗಿವೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಮುದಿಯಪ್ಪನವರು.—ಹಾಗಾದರೆ ರೈತರು ಮಾಡುವ ಕಸಬಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಟ್ಟುದು ಸಾರ್ಥಕವಾಯಿತೆ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರು.—ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ವಿಶೇಷ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಇರುವ ಕಡೆ ಅಥವಾ ಸಾಳು ಬಿದ್ದಿರುವ ಜಮೀನಿರುವ ಕಡೆ ವಜಾ ಮಾಡಲೇ ಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಮುದಿಯಪ್ಪನವರು.—ಲಿಟಿಗೇಷ್ಯ ವಿಚಾರ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಮಲ್ದಾರರಿಂದ ಸಾಗುವಳಿ ಚೀಟಿ ಬಂದು ಐದು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಸಾಗು ಮಾಡಲು ಸುಪರ್ದಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಆ ಅವಧಿಯು ಮುಗಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆಯೇ ಕೆಲವು ಅನುಕೂಲಸ್ಥರು ಮತ್ತು ಇತರ ಮಹನೀಯರು ತಕರಾರು ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಆ ಜಮೀನನ್ನು ಹರಾಜುಮಾಡಿರುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೆ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರು.—ಅಂಥಹುದು ಯಾವುದಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ತಿಳಿಸಿದರೆ ವಿಚಾರಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಮುದಿಯಪ್ಪನವರು.—ಹಾಗಾದರೆ ಕಡೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಕಸಬಾ ಹೋಬಳಿ ತಂಗ್ಲಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಆ ರೀತಿ ಆಗಿದೆ, ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುತ್ತೀರಾ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರು.—ಅದನ್ನು ಬರೆದು ವಿಚಾರವನ್ನು ವಿಶದವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದರೆ ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತೇವೆ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಮುದಿಯಪ್ಪನವರು.—ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ತಾವೇ ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಪರಿಶೀಲಿಸಬಹುದಲ್ಲವೇ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರು.—ಆಗಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡರು (ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆ).—ಈ ಜಮೀನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ತಕರಾರು ಏನಾದರೂ ಇದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿ ಸರಿಯಾಗಿ ದರಖಾಸ್ತು ರಿಕಾರ್ಡು ಮಾಡಿತಾನೆ ಮಾಡಿರುವುದು?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರು.—ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹಾಗೆ ನೋಡಿಯೇ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಆ ಮೇಲೆ ಖಾಯಂ ಆಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡರು.—ಕಿಮ್ಮತ್ತು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಅದನ್ನು ನಿಗದಿಮಾಡಿ, ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನೋಡಿತಾನೆ ಕೊಡುವುದು?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರು.—ಹೌದು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡರು.—ಹಾಗಿದ್ದಮೇಲೆ ಯಾವ ತಕರಾರು ಬರುತ್ತದೆ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರು.—ಕೆಲವು ಕಡೆ ಗೋಮಾಳವು ದನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಗನುಗುಣವಾಗಿ ಸಾಕಷ್ಟಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅಂಥ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಜಮೀನನ್ನು ಖಾಯಂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ರಿಕಾರ್ಡು ತರಿಸಿ ನೋಡಿ ಆ ಮೇಲೆ ಮುಂದಿನ ಕ್ರಮ ಜರುಗಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡರು.—ಕೊಡಬೇಕಾದ ಕಿಮ್ಮತ್ತನ್ನು ಹೆಚ್ಚುಮಾಡಿರುವ ಸಂದರ್ಭಗಳುಂಟೇ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರು.—ಫಲ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದರೆ ಅಂಥ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಕೊಡಲು ರೈತರು ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ಹೆಚ್ಚು ಭಾರ ಹಾಕುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡರು.—ಸಂತೋಷದಿಂದ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಂಬುದನ್ನು ಯಾರೂ ನಂಬುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಯಾರೂ ಗೊತ್ತುಮಾಡಿರುವ ಬೆಲೆಗಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಜಮೀನಿಗೆ ಗೊತ್ತುಮಾಡಿರುವ ಬೆಲೆ ಕೊಡುವಂತೆ ತಿಳಿಸಿ, ಅದನ್ನು ಐದು ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಕೊಡಬಹುದೆಂದು ಹೇಳಿ ನಂತರ ಅದರ ಬೆಲೆ ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು ಸರಿಯೆ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರು.—ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಳಿರುವಂತೆ ವಿಶೇಷ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಖಾಯಂ ಮಾಡುವುದು ಸೂಕ್ತವಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ನೀತಿಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಕಂಡುಬಂದರೆ ಆಗ ಖಾಯಂ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡರು.—ಕೃತ್ರಿಮವೇನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಐದು ವರ್ಷಕಾಲದಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದಲ್ಲವೇ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರು.—ಆ ರೀತಿ ಯೇನಾದರೂ ಕೃತ್ರಿಮವಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಅಪೀಲ್ ಬರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡರು.—ಐದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರು.—ಅಪೀಲು ಅಮಲ್ದಾರರು, ಸಬ್‌ಡಿವಿಜ಼ ಆಫೀಸರು, ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು, ರೆವೆನ್ಯೂ ಕಮಿಷನರು ಮುಂತಾದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ, ಆ ಮೇಲೆ ರೆವೆನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ, ಅನಂತರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಬರುತ್ತದೆ, ಅನಂತರ ಅದು ವಿಲೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಐದು ವರ್ಷಗಳಾದ ಮೇಲೂ ಆಪೀಲು ಬರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡರು.—ಐದುವರ್ಷಗಳೊಳಗಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಪರ್ಯಾಲೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ? ಬಾಕಿಯಾದ್ದನ್ನು ಯೋಚನೆಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೆ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರು.—ಅಪೀಲು ಬಂದಿರುವ ಸಂದರ್ಭ ನೋಡಬೇಕು. ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ತಕರಾರು ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಜಮೀನು ಫಾರೆಸ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡರು.—ಷರತ್ತುಗಳಿಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿರುವುದನ್ನು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರು.—ಷರತ್ತುಗಳಿಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದುದನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಖಾಯಂ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡರು.—ಖಾಯಂ ಆಗದಿರುವ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಸಾವಿರಾರು ಇರುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಅವಗಾಹನೆಗೆ ಬಂದಿದೆಯೆ?

Mr. SPEAKER.—The Hon'ble Member cannot go on putting supplementaries on this one question alone.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡರು.—ಗೋಮಾಳ ಸಾಲದಿದ್ದರೆ ಜಮೀನು ಖಾಯಂ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಸಾಗುವಳಿ ಚೀಟಿ ಕೊಟ್ಟಮೇಲೂ ಸಹ ಜಮೀನು ಗೋಮಾಳದಲ್ಲಿ ಕಡಮೆಯಾಗಿದೆಯೆಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅವನ ಜಮೀನನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೆ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರು.—ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಆ ರೀತಿಯಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸಕಾರಣಗಳಿವೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಹನುಮಯ್ಯನವರು (ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆ—ನಿಮ್ನಪಂಗಡ).—ಈ 15 ಸಾವಿರ ಚಿಲ್ಲರೆ ಎಕರೆ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುಭಾಗವನ್ನು ಜಮೀನಿಲ್ಲದಿರುವವರಿಗೇ ಕೊಟ್ಟಿದೆಯೆ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರು—ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಹನುಮಯ್ಯನವರು.—ಇದರಲ್ಲಿ ನಿಮ್ನಪಂಗಡದವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿದೆ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರು.—ಬಹುಶಃ ಅವರಿಗೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಹನುಮಯ್ಯನವರು.—ಈ 15 ಸಾವಿರ ಚಿಲ್ಲರೆ ಎಕರೆಯಲ್ಲಿ ಜಮೀನೆಲ್ಲಾ ಸಾಗಾಗಿದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ್ದಾರೆಯೆ?

The Hon'ble Sri H. SIDDAIYA.—The very first condition of grant is that they must bring the land under cultivation in the very first year. These lands were granted in 1950-51.

Gomal Lands for Cultivation.

Q.—44. **Sri B. N. BORANNA GOWDA** (Hassan District—General).—

Will the Government be pleased to state :—

(*a*) whether it is a fact that gomal lands in rural parts are being given for cultivation ;

(*b*) under what circumstances these lands are being given for cultivation ;

(*c*) whether 'Gomals' are allotted after taking into consideration the number of cattle in each village ;

(*d*) if so, the number of cattle estimated to be grazed in an acre of land ;

(*e*) whether even the limited extent of gomal land in places where there is no sufficient gomal has been given for cultivation ?

A.—**The Hon'ble Sri H. SIDDAIYA** (Minister for Revenue and Excise).—

(*a*) Yes.

(*b*) Generally when the gomal is in excess of the requirements of the cattle.

(*c*) Yes.

(*d*) Thirty acres of good pasturage land for 100 heads of cattle.

(*e*) Usually not ; but only in special cases when there is supplemental pasturage in hullabanni kharab and other lands.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎನ್. ಬೋರಣ್ಣಗೌಡರು.—ನೂರು ರಾಸುಗಳಿಗೆ 30 ಎಕರೆ ಜಮೀನಿದ್ದರೆ ಸಾಕು ಎಂದು ಉತ್ತರ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲು, ಗುಡ್ಡ ಇರುವುದು ಎಷ್ಟು ಎಕರೆ ಆಗಬಹುದು?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರು.—ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಉತ್ತಮವಾದ ಜಮೀನು 60 ಎಕರೆ ಅಥವಾ ಕೀಳಾದ್ದು 100 ಎಕರೆ ಆದರೆ ಸಾಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎನ್. ಬೋರಣ್ಣಗೌಡರು.—ನೂರ ಎಂಬತ್ತು ಎಕರೆಗಳಿರುವ ಕಡೆ ಎಷ್ಟು ರಾಸುಗಳು ಮೇಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರು.—ತಾವೇ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಿ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎನ್. ಬೋರಣ್ಣಗೌಡರು.—ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಗೋಮಾಳವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಊರಿನವರು ದೂರು ಕೊಟ್ಟಾಗ, ಇಲ್ಲದಿರುವಾಗ ತಾವು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಜಮೀನನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಾ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರು.—ಯಾವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳಬಹುದು. ಇಂಥಾದ್ದು ಎಂಬುದು ಜ್ಞಾಪಕವಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎನ್. ಬೋರಣ್ಣಗೌಡರು.—ಊರಿನವರು ಸಾಕಷ್ಟಿಲ್ಲ, ಕೊಡಕೂಡದು ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ಏನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರು.—ಅಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಭೀಮಪ್ಪನಾಯಕರು (ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆ).—ಮಹಜರು ಮಾಡಿಸಿ ಊರಿನವರ ರುಜುಗಳನ್ನು ಮಹಜರಿಗೆ ಹಾಕಿಸಿ ಕೊಡಬಹುದೆಂದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಗೋಮಾಳ ಉಳಿದಿರುವಾಗ ಕೊಡುವುದು ತಪ್ಪಲ್ಲವೆ?

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರು.—ಮಹಜರಿಗೆ ರುಜು ಹಾಕಿರುವವರು ಕೊಡಬಹುದೆಂದು ಕೆಲವು ಕಡೆ ಹೇಳಿರಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎ. ಭೀಮಪ್ಪನಾಯಕರು.—ಏನೇ ಆಗಲಿ ಕನಿಷ್ಟ ಪರಿಮಿತಿ ಗೋಮಾಳ ವಿದ್ದೇಇರಬೇಕು ಎಂದು ನಿಬಂಧನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಗೋಮಾಳ ಕಡಮೆ ಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೆ?